

Företagens väg in till kommunen

Företagslotsar och kommunal service

Delrapport 1 om regeltillämpning på kommunal nivå
Undersökning av Sveriges kommuner

Juni 2016

Författare: August Liljeqvist

NNR
NÄRINGSLIVETS
REGELNÄMND
- FÖR KOSTNADEFFEKTIVA REGLER -

NNR Service AB, Stockholm, 2016
Andrea Femrell, VD och ansvarig utgivare
August Liljeqvist, sakkunnig och rapportförfattare
Scantech Strategy Advisors, produktion och layout

Sammanfattning

NNRs rapport "Företagens väg in till kommunen" är den första av sex uppföljande rapporter om regeltillämpning på kommunal nivå. Den handlar om huruvida kommunerna har en väg in, ofta benämnd som företagslots, eller inte, samt vilka funktioner denna lots har. Nästa rapport handlar om offentlig upphandling med frågor om tillämpning, information, uppföljning och organisation. Övriga fyra rapporter i serien behandlar handläggningstider, servicegarantier, avgifter och samverkan på kommunal nivå inom områdena serveringstillstånd, bygglov, miljöfarlig verksamhet och livsmedelskontroll.

Kommunerna utövar tillsyn över ett flertal lagstiftningar och verksamhetsområden. Genom att företag i sin verksamhet omfattas av olika regelverk och därmed olika tillstånds- och tillsynsförfaranden innebär det att de måste orientera sig om en mängd olika regelverk och ha kontakt med flera kommunala förvaltningar och tjänstemän. Detta gör att processen kan bli väldigt lång och tidskrävande. Kommunerna bör för att snabba upp och förbättra kommunikationen i dessa processer och inrätta företagslotsar. NNR menar att en företagslots för att ge en god service behöver ha flera roller. En företagslots behöver kunna informera om de regelverk som gäller, vilka blanketter som behöver fyllas i och vilka personer på kommunen som behöver kontaktas liksom ha mandat att anordna samordningsmöten. En företagslots behöver ha en god förståelse för företagandets villkor och den kommunala tillstånds- och tillsynsprocessen. En företagslots ska kunna agera pådrivande i processen, dels för att minimera tidsförluster och dels för att proaktivt kunna lösa problem som uppstår. Kommunen bör kunna erbjuda en samordnad och så långt som möjligt samtidig handläggning av ett företags olika ärenden. Likaså bör företagen kunna följa sina ärenden på nätet.

NNRs undersökning visar att en överväldigande majoritet, 91 procent, av de kommuner som svarat på NNRs frågor, har en person eller funktion som kan vägleda företagen inom den kommunala förvaltningen (t.ex. en företagslots eller en väg in till kommunen). Däremot är det endast 67 kommuner (27 procent) som anger att företagslotsen har alla de roller/funktioner som NNR menar att en företagslots bör ha.

Antalet företagslotsar med en samordnande roll har ökat jämfört med då den senaste undersökningen genomfördes år 2012. Däremot har andelen företagslotsar med en pådrivande roll i det närmaste stått still. Båda resultaten är dock osäkra eftersom NNR vid undersökningen år 2016 förtydligat frågan något genom att ange en definition av vad en samordnande och pådrivande roll/funktion innebär, något som inte gjordes vid 2012 års undersökning.

Lotsfunktionen hos kommunerna kan vanligtvis lämna information om regler och dess samordnande roll består oftast i att förmedla kontaktinformation till rätt handläggare/förvaltning, men ibland också i att följa upp enskilda ärenden. De flesta lotsar ser sig som pådrivande men det sker sällan systematiskt. Kommunerna erbjuder i regel företagen ett samordningsmöte i någon form, ofta på företagets initiativ. Knappt hälften av kommunerna säger sig erbjuda en samordnad handläggning av ett företags olika tillståndsärenden. Detta innebär dock inte att det i dessa kommuner sker systematiskt för alla områden eller att tillståndsärendena alltid handläggs samtidigt. Endast en procent av de svarande kommunerna anger att företagen kan följa alla typer av ärenden på nätet. Av de svarande kommunerna anger 21 procent att företagen kan följa något av kommunens olika ärendetyper på nätet. I sin kommunikation med företagen prioriterar kommunerna ofta de interaktiva kontaktvägarna högt. Många kommuner anger personligt möte och telefon som de högst prioriterade kontaktvägarna där så är möjligt.

Med anledning av undersökningens resultat rekommenderar NNR kommunerna följande:

1. Alla kommuner ska ha en väg in för företagen, ofta benämnd företagslots.

Lotsen ska ha en hög tillgänglighet och kunna nås på utsatta tider. Hög tillgänglighet innebär att företagslotsen bör utgöra en avgörande del i kommunens förvaltningsstruktur så att all personal inom kommunen känner till företagslotsens roll och betydelse. En företagare ska inte behöva ha egna personliga kontakter för att hamna rätt i den kommunala förvaltningen. Systemet ska vara anpassat även för de företagare som är mindre väl insatta och/eller mindre aktiva i sociala nätverk.

2. Lotsen ska ha en informerande, samordnande och pådrivande roll.

Lotsen ska kunna ge samlad information om vilka regelverk som gäller för företagens verksamhet och hur dessa ska uppfyllas. Lotsen ska samordna olika ansökningar och förmedla information till och mellan olika förvaltningar. Lotsen ska själv vara eller utse en annan kontaktperson gentemot företaget som ansvarar för att ärendet följs upp. Lotsen ska även agera pådrivande så att ärendet hanteras så snabbt som möjligt. I den pådrivande rollen kan även ingå att söka alternativa lösningar tillsammans med företagaren.

3. Kommunen ska samordna sin handläggning av ärenden som kräver olika tillstånd.

Handläggningen av olika tillstånd inom kommunens förvaltningar som krävs för ett företags verksamhet ska så långt som möjligt ske samordnat och samtidigt. I samband med detta ska företagen erbjudas att träffa de olika handläggarna för ärendet, samtidigt eller enskilt.

4. Ett företag ska kunna följa sina ärenden hos kommunen på nätet.

Fler kommuner behöver erbjuda sina företagare möjligheten att följa någon typ av ärende på nätet. En kommun som inte erbjuder denna möjlighet bör införa detta stegvis genom att identifiera prioriterade ärendetyper och sedan utöka till fler områden.

5. Kommunernas hemsidor ska innehålla eller hänvisa till tydlig och lättillgänglig information om regler, krav och avgifter som gäller för företagens olika verksamheter.

Information om regler, krav, avgifter och kontaktpersoner måste finnas lättillgängliga via kommunens hemsida, anpassade efter företagets behov för att företagen snabbt och enkelt ska få kunskap om villkoren för deras verksamhet. Företag med etableringar i flera kommuner kan ha fördel av att informationen om ansökningsförfaranden för olika tillstånd är lätta att hitta genom att kommunernas hemsidesstruktur har en logik som känns igen från kommun till kommun.

6. Kommunerna bör i sina kontakter med kommunens företagare välja ett alternativ som innebär en maximal tillgänglighet och möjlighet att ställa följdfrågor.

Alla företagare bör i varje viktigt skede av ett ärendes handläggning erbjudas möjlighet att enkelt och direkt ställa kompletterande frågor till handläggaren eller företagslotsen.

Innehållsförteckning

Sammanfattning	1
1. Inledning	4
1.1 NNRs projekt om regeltillämpning på kommunal nivå	4
1.2 Bakgrund – företagslots/en väg in till kommunen	5
1.3 Disposition	6
1.4 Metod	7
2. Resultat och analys	8
2.1 Förekomsten av en företagslots/en väg in till kommunen	9
2.1.1 Arbete med företagslotsning på annat sätt	10
2.2 Företagslotsens möjlighet att informera	11
2.3 Företagslotsens samordnande roll	12
2.4 Företagslotsens möjlighet att agera pådrivande	13
2.5 Erbjudande om samordningsmöte	14
2.6 Samordnad handläggning	15
2.6.1 Områden där samordnad handläggning förekommer	16
2.7 Företagens möjlighet att följa sitt ärende på nätet	17
2.8 Prioriterade kontaktvägar	19
3. Slutsatser	21
3.1 Topplaceringar i enkäten	22
3.2 NNRs rekommendationer till kommunerna	23
Bilagor – Sammanställning av undersökningens frågor samt kommunernas svar	24
Bilaga 1 – NNRs frågor till kommunerna	25
Bilaga 2 – Kommunernas svar	26
Kommuner som avstått från att medverka i undersökningen	40
Näringslivets Regelnämnds, NNR, medlemmar	41

1. Inledning

Frågan om förändring och förbättring av företagsregler är ofta uppe på den politiska agendan i samband med diskussioner om företagsklimatet. Enskilda företagare och näringslivsorganisationer lyfter frekvent fram olika aspekter av regelverk som bedöms vara kostnadsdrivande eller påverka tillväxtförutsättningarna i negativ riktning. Hur kostnadseffektiv utformningen av olika regelverk är, har erhållit ett allt större fokus över tid såväl i Sverige som internationellt. Orsakerna till detta ökade fokus kan sannolikt vara flera, men en viktig förklaring är den ökade globalisering som medfört att regelverken i olika länder är utsatta för konkurrens från omvärlden.

En annan förklaring kan vara uppmärksamheten kring de stora skillnaderna i tillämpning av regelverken på lokal nivå som finns, exempelvis av länsstyrelser och kommuner. NNR har tidigare belyst dessa skillnader i sina rapporter från år 2010 och år 2012. Även Svenskt Näringslivs enkät om lokalt företagsklimat¹, som genomförs varje år, visar på fortsatt stora skillnader mellan kommunerna.

Regeringen har tidigare vidtagit åtgärder för att utveckla den kommunala tillämpningen. Bl.a. har Tillväxtverket tidigare haft särskilda uppdrag att förenkla för företagen på kommunal nivå. Tillväxtverket har ett uppdrag² att förenkla tillämpningen för restaurangföretagare i kontakten med olika myndigheter. Tillväxtverket har också ett uppdrag³ att genom verksamt.se förenkla uppgiftslämnandet för företagen.

Kommunernas (och landstingens) egen organisation, Sveriges Kommuner och Landsting, SKL, bedriver ett eget arbete som tar sikte på att förbättra det kommunala företagsklimatet och förenkla för företagen. Exempel på detta är anordnandet av utbildningar för kommunerna samt genomförandet av löpande undersökningar (SKLs insiktsmätning⁴) av den kommunala organisationens tillgänglighet och service till företagen, för att säkerställa att förbättringsarbetet är väl förankrat i företagets behov.

Det pågående arbetet bör fortsätta och utvecklas. NNR anser att konkreta åtgärder behöver vidtas som motverkar väsentligt skilda handläggningstider, divergerande rättstillämpning av samma regelverk och stora skillnader i tillsynsavgifter. Tillsynsavgifterna behöver också ha en klar koppling till en motprestation från kommunens sida.

1.1 NNRs projekt om regeltillämpning på kommunal nivå

NNR beslöt i april 2010 att inleda ett projekt om regelförenkling på lokal nivå. Projektet fokuserade på handläggningstider, servicegarantier och avgifter vad beträffar tillstånd och tillsyn för områdena serveringstillstånd, miljöfarlig verksamhet och bygglov. Vidare omfattade projektet förekomsten av s.k. företagslotsar eller en väg in till kommunen. Huvudsyftet med projektet var att kommunerna skulle se över sin tillämpning av regler, praxis och service som styr tillsyn och avgiftsuttag gentemot företagen. Detta med inriktning på att det ska bli mer enhetligt, förutsägbart och effektivt samt minde kostsamt för företagen. År 2012 genomfördes en uppföljning och utvidgning av projektet genom att området livsmedelskontroll lades till.

1 Svenskt Näringslivs årliga undersökning av företagsklimatet i Sveriges 290 kommuner. <http://www.foretagsklimat.se>

2 Tillväxtverkets projekt Förenklingsjakten i Hotell- och Restaurangbranschen: <http://www.tillvaxtverket.se/huvudmeny/insatserfortillvaxt/naringslivsutveckling/effektivtochenkeltnaringsliv/insatser/forenklingjakten/hotellochrestaurang.4.2f79a9231506ca113762be06.html>

3 Tillväxtverkets projekt Starta och driva företag via tjänsten verksamt.se: <http://www.tillvaxtverket.se/huvudmeny/insatserfortillvaxt/foretagsutveckling/startaochdrivaforetag.4.66077e78146c8c9099cb11d1.html>

4 Öppna jämförelser: Företagsklimat 2015: <http://skl.se/naringslivarbetedigitalisering/naringslivforetagsklimat/foretagsklimat/servicematningavkommunernasmyndighetsutovninginsikt.1834.html>

Denna undersökning från februari 2016 är delvis en uppföljning av de två tidigare undersökningarna, men utgör även en utvidgning och förändring av desamma. Nytt är att området offentlig upphandling har lagts till samt att undersökningens frågor för områdena företagslots, livsmedelskontroll, miljöfarlig verksamhet, serveringstillstånd och bygglov i vissa delar har utvidgats och anpassats till de dagsaktuella frågor som diskuteras.

Inom ramen för projektet presenteras sex delrapporter, en för varje område som projektet omfattar. Rapporterna bygger på undersökningen som genomfördes i februari 2016 och som vänt sig till kommunala tjänstemän med ansvar för tillstånd och tillsyn av serveringstillstånd, bygglov, miljöfarlig verksamhet och livsmedelskontroll. Undersökningen vände sig också till kommunernas enheter för upphandling och inköp med frågor om tillämpning, information, uppföljning och organisation vid offentlig upphandling. Vidare vände sig undersökningen också till de kommunala näringslivscheferna eller motsvarande vad beträffar frågan om företagslotsar/en väg in och deras roll. Kontaktuppgifter till kommunernas tjänstemän inhämtades från respektive kommuns hemsida samt direkt från kommunerna. Enkäterna föregicks av ett kontrollutskick för att säkerställa rätt kontaktuppgifter och att ingen kommun som önskat svara skulle gå miste om möjligheten.

Detta är den första rapporten av sex uppföljande rapporter om regeltillämpning på kommunal nivå och handlar om huruvida kommunerna har en väg in, ofta benämnd som företagslots, eller inte samt vilka roller denna lots har.

1.2 Bakgrund – företagslots/en väg in till kommunen

De svenska företagens kontakt med kommunerna och den kommunala förvaltningen påverkas i hög grad av hur kommunerna är organiserade, politiska prioriteringar i kommunen samt hur tillgängliga tjänstemän och politiker är. På vilket sätt företag kan få tag på information om vilka regler som gäller för deras verksamhet, vilka personer som ansvarar för tillstånd och tillsyn samt hur och när kommunen hanterar företagets ärenden är av stor vikt för företagets verksamhet. Många gånger spänner en företagares verksamhet över flera kommunala tillsynsområden. En företagare som vill starta en restaurang omfattas exempelvis av regler om livsmedelskontroll, serveringstillstånd, miljö, avfall och bygglov. Sammantaget leder detta till att företagen, förutom att känna till regelverken, även måste orientera sig och ha kontakt med flera kommunala förvaltningar och tjänstemän, vilket gör att processen i värsta fall kan bli väldigt lång och tidskrävande.

Ett sätt att underlätta för företagen har varit att inrätta något som kallas för företagslots. Företagslotsen, som också kan kallas one-stop-shop eller en-väg-in till kommunen, är tänkt att underlätta kommunikationen mellan företagen och kommunen. Företagslotsen kan bestå av en funktion eller enhet som blir företagets väg in i den kommunala förvaltningen och som kan ge en samlad information om vilka regler som gäller för företagets verksamhet. Lotsen kan samordna företagets ärenden hos kommunen och vara en kontaktpunkt mellan företag och förvaltningar samt driva på i ärendeprocessen.

NNRs mål med att undersöka och redogöra för företagslotsarnas verksamhet är att ett ökande antal, och i slutändan alla kommuner, ska erbjuda företagen tjänsten företagslots/en väg in till kommunen med de för företagen viktiga rollerna/funktionerna som underlättar och snabbar på handläggningen samt företagens kontakter med kommunen (se NNRs rekommendationer under avsnitt 3.2). En effektiv och heltäckande lotsverksamhet i kommunerna bidrar till att servicegraden förbättras och till att handläggningstiderna kan förkortas. Målet med undersökningen är också att dokumentera hur en företagslots arbetar på olika håll i Sverige och identifiera goda exempel som kan inspirera till ytterligare förbättringar.

En företagslots kan arbeta på flera olika sätt och ha flera olika roller. NNR har i sina rapporter redovisat vilka roller som NNR bedömer som viktiga för en god lotsverksamhet. Även Swedish Standards Institute (SIS) har tillsammans med några kommuner tagit fram en standard för en kommunal företagslots⁵. Standarden anger att: Företagslotsning är en kommunal process som ska hantera företagsärenden genom att tillhandahålla information, ombesörja samordning, bevaka, följa upp och kommunicera beslut. NNR menar att standarden kan användas av kommunerna som ett av flera verktyg för att inrätta och anpassa lotsfunktionen till företagets behov.

Begreppet en väg in beskrivs även ibland av kommunerna genom ett annat uttryck: no-wrong-door. NNR uppfattar i detta fall att uttrycket en väg in innebär att det finns många kontaktpunkter hos kommunen, exempelvis alla handläggare, men att det är en kontaktpunkt, företagslotsen, som är den rätta vägen in. NNR uppfattar att uttrycket no-wrong-door innebär att oavsett vilken första kontaktpunkt hos kommunen som företagaren väljer så ska han/hon hänvisas till företagslotsen. Uttrycket handlar om att alla anställda i kommunen känner till att företagslotsen är den rätta första kontakten med kommunen för en företagare.

Företagslotsen/en väg in-funktionen kan ha en viktig roll i kommunens arbete med att förbättra och förenkla regeltillämpningen, liksom förståelsen för företagets villkor hos politiker och tjänstemän. Den kan vidare, rätt utformad, fungera som en katalysator för företagen i den kommunala processen. Det finns naturligtvis andra sätt att organisera en "en väg in-funktion" än via företagslots för att svara mot företagets behov. Dock har efterfrågan hos företagen varit relativt stor och många kommuner har inrättat en sådan funktion. Mot bakgrund av detta fann NNR och dess medlemsorganisationer det därför intressant att dels följa upp hur utvecklingen av företagslotsens olika roller har gått och dels om antalet kommuner som inrättat en företagslots har förändrats. Resultaten när det gäller antalet kommuner som inrättat en företagslots har ökat sakta över de tre undersökningar som NNR har genomfört.

NNR vill genom denna rapport tydligt framhålla att det finns flera sätt att bedriva en framgångsrik och samhällsnyttig företagslotsverksamhet. Hur verksamheten bedrivs behöver anpassas till omständigheterna i kommunen. En faktor som påverkar utformningen är storleken på kommunens förvaltning och därmed antalet handläggare som kan bli inblandade i ett företagsärende.

Enligt en SKOP-undersökning⁶ som NNR låtit göra upplever bl.a. 15 procent av företagarna att miljöregler samt plan- och byggregler utgör stora hinder för tillväxt i företagen. Även specifika branschregler upplevs av 30 procent av företagarna som stora hinder. Dessa regelverk tillämpas till stor del av kommunerna och företagslotsarna har i dessa processer en viktig roll för att underlätta i tillämpningsprocessen.

1.3 Disposition

I metodavsnittet 1.4 redogörs för hur undersökningen utformats och genomförts. Avsnittet följs av en resultat- och analysdel i kapitel två. I kapitel tre redogörs för NNRs slutsatser samt ranking följt av rekommendationer till kommunerna med anledning av resultatet. I bilagorna återfinns undersökningens frågor till kommunerna samt en detaljerad redovisning av hur varje kommun har svarat.

5 Svensk Standard SS 884000:2013, daterad 2013-02-18: <http://www.sis.se/sociologi-service-foretagsorganisation-och-ledning-och-administration/tjanster/tjanster-for-foretag/ss-8840002013>

6 Länk till SKOP-undersökningen från december 2015 finns på NNRs hemsida med adress: <http://www.nnr.se/nyheter/arkiv/pressmeddelande-svenska-foretagare-regelkranglet-har-okat1.html>

1.4 Metod

NNRs undersökning är en totalundersökning av den kommunala funktionen företagslots/en väg in och genomfördes i februari 2016. Den utformades som en webbenkät och sändes via e-post till samtliga kommuners näringslivschefer eller motsvarande (290 kommuner). Webbenkäten föregicks av en förberedande "kontrollenkät" som skickades ut till kommunerna i november 2015 där de ombads bekräfta eller ange rätt kontaktperson.

Frågorna till webbenkäten togs fram av NNR i dialog med företagare och experter och granskades ur ett metod- och surveyperspektiv av Statistiska Centralbyrån (SCB). Frågorna testades även på ett antal kommuner innan de färdigställdes. Undersökningen innehöll, förutom allmänna frågor om kontaktuppgifter, sju frågor som skulle besvaras med ja eller nej samt en fråga angående prioriterade kontaktvägar till företagen. Frågorna återfinns i bilaga 1. Det gavs även möjlighet att lämna skriftliga kommentarer till samtliga frågor. Många kommuner har i stor utsträckning utnyttjat denna möjlighet.

Svaren sammanställdes elektroniskt av företaget Analyzer, som även konstruerat och designat själva webbenkäten. För resultatsammanställning och analys stod NNR i samråd med företagare och experter. I enstaka fall har även uppföljning av svaren skett med den svarande kommunen.

2. Resultat och analys

Nedan redogörs för svaren på de frågor NNR ställt till kommunerna om företagslotsar/en väg in och deras roller, liksom om företagen kan få en samordnad handläggning av sina olika tillstånd, träffa ansvariga chefer och handläggare, följa sina ärenden på nätet samt vilka som är kommunernas prioriterade kontaktvägar. Mottagare av frågorna i kommunerna har varit näringslivschefer eller motsvarande.

Andelen kommuner som svarat respektive inte svarat på NNRs undersökning fördelar sig enligt diagrammet nedan:

Drygt fyra femtedelar (85 procent) av kommunerna, 247 stycken, valde att besvara NNRs undersökning medan 43 stycken (15 procent) valde att avstå.

Sett till olika kommuntyper⁷ är bortfallet relativt jämt fördelat mellan grupperna med undantag för gruppen glesbygdskommuner (kommuner med relativt litet antal invånare) och varuproducerande kommuner, som båda har en högre andel av bortfallet, 25 respektive 20 procent. Av de 50 minsta kommunerna har en högre andel valt att inte svara, närmare bestämt 30 procent bortfall. Många regioner har haft mycket låg andel bortfall. Flest antal kommuner som inte svarat återfinns i Västmanland, Örebro och Östergötland, med ett bortfall på drygt 30 procent.

Ett litet fåtal av kommunerna som besvarat undersökningen har inte besvarat alla frågor, vilket innebär att bortfallet för enskilda frågor kan vara marginellt större än bortfallet för undersökningen i sin helhet. De kommuner som svarat nej på första frågan, d.v.s. att de inte har en företagslots/en väg in till kommunen, har inte besvarat frågorna två till fyra eftersom dessa frågor berör företagslotsens olika roller. I följande resultatredovisning samt i bilaga 2 redovisas bortfallet samt vilka kommuner som svarat respektive inte svarat på varje enskild fråga.

Undersökningens resultat i sin helhet torde inte påverkas nämnvärt av bortfallet då det som tidigare redovisats är relativt jämnt fördelat över olika typer av kommuner, kommunstorlekar och regioner.

Vid undersökningen som genomfördes år 2012 var det sammanlagt 217 kommuner som besvarade enkäten.

7 Sveriges Kommuner och Landsting, SKL, kommuntypindelning 2011

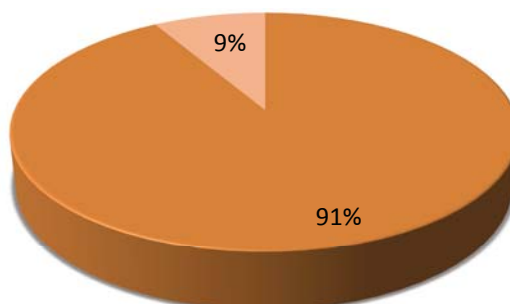

2.1 Förekomsten av en företagslots/en väg in till kommunen

NNR frågade ”Har kommunen personal eller en funktion som kan vägleda företagen till rätt person och information inom den kommunala förvaltningen?”

Förekomsten av företagslots/en väg in

■ Svarat Ja, 226 st ■ Svarat Nej, 21 st

Samtliga av de kommuner som besvarat NNRs undersökning besvarade frågan om förekomsten av en företagslots/en väg in till kommunen, vilket innebär att bortfallet för frågan blev 15 procent (43 kommuner).

247 kommuner valde alltså att besvara frågan om förekomsten av en företagslots/en väg in till kommunen. Så stor andel som 91 procent (226 kommuner) svarade att de har en företagslots medan endast 21 kommuner (9 procent) svarade att de inte har en företagslots/en väg in till kommunen. NNR ställde motsvarande fråga till kommunerna år 2010 och år 2012. Då svarade 88 procent respektive 90 procent av de kommuner som besvarade frågan att de har en företagslots/en väg in till kommunen.

NNR har jämfört förändringen i svaren för de kommuner som besvarat undersökningen både år 2012 och år 2016. Av de kommuner som svarade nej år 2012 uppger 15 kommuner att de nu har en företagslots. På motsvarande sätt anger 11 kommuner som år 2012 hade en företagslots att de inte längre har det, dessa kommuner är huvudsakligen förortskommuner. Detta innebär en liten ökning på 1,5 procentenheter eller fyra tillkommande kommuner som har företagslots. En av de kommuner som tidigare haft företagslots men inte längre har det anger i kommentarsfält att man inte kunnat fortsätta med företagslots p.g.a. hög personalomsättning och hög arbetsbelastning inom samhällsbyggnad. En del av förklaringen till dessa förändringar kan vara tolkningen av begreppet som sådant d.v.s. att den som besvarat undersökningen denna gång gjort bedömningen att verksamhet som kommunen bedriver inte ryms inom begreppet, trots att en lotsliknande verksamhet bedrivs.

Vid tidpunkten för genomförandet av de första två undersökningarna (år 2010 och år 2012) fanns inget vedertaget begrepp eller definition av vad en företagslots är. Den svenska standardiseringsorganisationen SIS (Swedish Standards Institute) fastställde dock en standard⁸ för kommunala företagslotsar den 8 januari 2013. Standarden togs fram i samarbete med några kommuner och beskriver bl.a. hur företagslotsning som process bör fungera i praktiken, vilken kompetens personalen ska ha samt hur kommunledningen ska arbeta.

Om svaren från år 2012 (med antagandet att deras svar fortfarande gäller) förs över till de kommuner som inte svarat år 2016 har 251 kommuner någon gång angivit att de har en företagslots

8 Svensk Standard SS 884000:2013, daterad 2013-02-18. <http://www.sis.se/sociologi-service-foretagsorganisation-och-ledning-och-administration/tjanster/tjanster-for-foretag/ss-8840002013>

och 26 kommuner angivit att de inte har det. Med de två undersökningarna sammanslagna har 91 procent av kommunerna en företagslots eller en liknande funktion.

Undersökningens resultat vad avser frågan om förekomsten av en företagslots/en väg in till kommunen visar att en mycket stor andel av kommunerna ha en sådan funktion i någon form. Dessutom är trenden en långsam ökning som dels syns genom andelen kommuner som svarat ja i respektive undersökning (88 procent år 2010, 90 procent år 2012 och 91 procent år 2016) och dels genom den ökning av andelen ja-svar (+1,5 procentenheter) hos de kommuner som besvarat undersökningen både år 2012 och år 2016. Detta är positivt och visar att kommunerna sett och uppmärksammat på att det finns ett behov hos företagen att på ett enkelt och snabbt sätt hitta rätt in i den kommunala byråkratin. Även bland de kommuner som angett att de inte har en företagslots kan det utläsas av de kommentarer de fått lämna i anslutning till undersökningen att de allra flesta ändå har en dylik funktion i någon form. Flera kommuner beskriver också att de är på gång att formalisera lotsfunktionen.

Örebro kommun har lämnat en tänkvärd kommentar i detta sammanhang: ”I Örebro har vi en utvecklad samverkan och det är tät dialog mellan våra olika avdelningar men det vi ser är att lotsverksamheten hela tiden utvecklas och berör fler och fler avdelningar.”

Flera kommuner har i kommentarerna förklarat att man börjat med specialisering av företagslotsarnas kompetens mot olika typer av situationer. Det som beskrivs är att olika företagslotsar jobbar enbart med nystart, evenemang respektive företagsutveckling. NNR uppfattar denna specialisering som positiv för den kommunala servicen gentemot företagen.

2.1.1 Arbete med företagslotsning på annat sätt

NNR frågade ”Beskriv kort om kommunen arbetar med företagslotsning på annat sätt?”

Endast de kommuner som svarade nej på föregående fråga under punkt 2.1 om förekomst av företagslots/en väg in till kommunen, fick denna fråga, d.v.s. 21 kommuner.

NNR angav inga svarsalternativ för denna fråga utan endast ett fritextfält fanns tillgängligt. 16 kommuner valde att lämna ett svar i form av en kommentar.

Av svaren framgår att de allra flesta av de kommuner som svarat nej har en verksamhet som i många avseenden liknar det som i många andra kommuner samlas under beteckningen företagslots.

Flera kommuner har svarat att näringslivsutvecklaren i viss utsträckning fyller den roll som företagslotsen annars har. Flera kommuner har också svarat att en företagslotsroll är under utveckling.

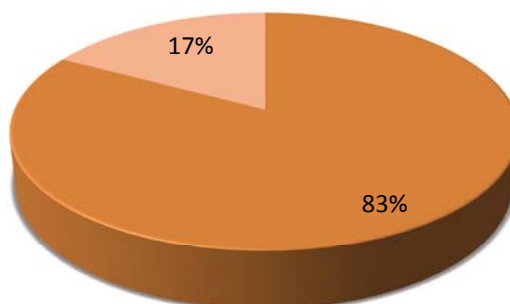

2.2 Företagslotsens möjlighet att informera

NNR frågade ”Kan denna personal eller funktion vid förfrågan erbjuda företagen information om vilka regler som gäller för deras verksamhet?”

Företagens möjlighet att erbjuda information

■ Svarat Ja, 184 st ■ Svarat Nej, 38 st

Frågan ställdes endast till de kommuner som svarat ja på fråga 1 (226 st), d.v.s. att de har en företagslots/en väg in för företagen i kommunen. Av dessa kommuner var det 222 stycken som besvarade frågan om möjlighet att informera. Samma fråga ställdes till kommunerna vid 2012 års undersökning. 75 procent av företagslotsarna angav då att de hade rollen att informera företagen om de regler som gäller för deras verksamhet.

NNR har jämfört förändringen i svaren för de kommuner som besvarat undersökningen både år 2012 och år 2016. Av denna jämförelse framgår att av de kommuner som vid 2012 års undersökning angav att lotsen inte hade en informerande roll anger 35 kommuner att lotsen nu har denna roll. Samtidigt är det 13 kommuner som vid nuvarande undersökningstillfälle uppger att lotsen inte längre har en informerande roll. Detta innebär en ökning på 8,5 procentenheter av antalet företagslotsar med en informerande roll bland de kommuner som besvarat frågan båda gångerna. Ökningen är inte obetydlig eftersom den sker från en redan hög nivå. Förändringen visar på en ökad medvetenhet hos kommunerna om att företagslotsens informerande roll är viktig för en god servicenivå gentemot företagen.

Det är svårt att se något samband mellan de svar kommunerna lämnat och vilken typ och befolkningsstorlek kommunen utgör då dessa fördelar sig relativt proportionerligt.

Svaren från år 2016 visar att inte alla kommuner som har en lotsfunktion också har en lots som kan lämna information om vilka regler som gäller för företagens verksamhet. Det är många kommuner som i sina kommentarer framhåller att lotsens funktion inte är att vara expert på varje område och kunna ge ingående information om allt, utan istället att kunna hänvisa till rätt handläggare och kunna ge grundläggande information om vad som krävs.

En av företagslotsarna har i kommentarsfältet framhållit att det är sällan rådgivning tillhandahålls, utan att lotsens roll snarare handlar om att se till att ärendehantering går smidigt till väga.

NNR tolkar svaren som att vissa företagslotsar är mer försiktiga än andra med att lämna information om de regler som gäller. De företagslotsar som är mer försiktiga med att lämna information är troligtvis de som har svarat nekande på denna fråga.

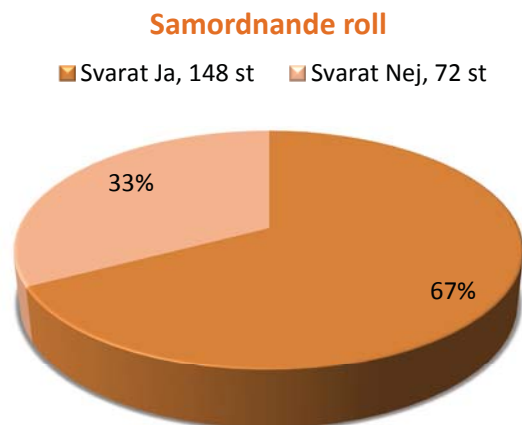
När det gäller kommunal information till företagen via hemsidan menar NNR att denna information behöver vara strukturerad på ett tydligt och lättfattligt sätt. Särskilt företag som etablerar sig i flera kommuner kan se en fördel med att informationen om sökande av olika tillstånd är lätt att hitta genom att kommunernas hemsidesstrukturer inte skiljer sig åt alltför mycket.

2.3 Företagslotsens samordnande roll

NNR frågade ”Har denna personal eller funktion en samordnande roll vid handläggningen av ett företags olika tillståndsärenden?”

Följande förklarande text angavs: Med samordnande roll avses att se till att olika delar inom kommunen informeras och samordnar sin handläggning så att exempelvis antalet möten med företagaren kan minimeras.

Frågan ställdes endast till de kommuner som svarat ja på fråga 1 (226 st), d.v.s. att de har en företagslots/en väg in för företagen i kommunen. Av dessa kommuner var det 220 stycken som besvarade frågan om samordnande roll.

Två tredjedelar av de svarande kommunerna, 148 stycken (67 procent), svarade att företagslotsen/en väg in funktionen har en samordnande roll vid handläggningen av ett företags olika tillståndsärenden. Samma fråga ställdes till kommunerna vid 2012 års undersökning men då utan en förklarande definition, som vid aktuell undersökning år 2016.

46 procent av företagslotsarna angav år 2012 att de hade en samordnande roll vid handläggningen av ett företags ärenden.

NNR har jämfört förändringen i svaren för de kommuner som besvarat undersökningen både år 2012 och år 2016. Av de kommuner som vid 2012 års undersökning angav att lotsen inte hade en samordnande roll anger 44 kommuner nu att lotsen har denna roll. Samtidigt är det 16 kommuner som vid nuvarande undersökningstillfälle uppger att lotsen inte längre har en samordnande roll. Detta innebär en ökning på 11 procentenheter av antalet företagslotsar med en samordnande roll bland de kommuner som besvarat frågan båda gångerna. Förändringen är något osäker p.g.a. den tillagda definitionen i frågan men tyder ändå på en ökad medvetenhet hos kommunerna om att företagslotsens samordnande roll är viktig för en god servicenivå gentemot företagen. Förhoppningsvis finns också en ökad samsyn omkring vad en samordnande roll innebär.

Det är svårt att se ett samband mellan å ena sidan förekomsten av en samordnande funktion och vilken kommuntyp och befolkningsstorlek som kommunerna har. Dessa fördelar sig tämligen proportionerligt mellan ja- och nej-svaren. Det som avviker i någon mån är att kommungrupperna Större städer och Turismkommuner har en högre andel företagslotsar med samordnande roll än de övriga kommungrupperna.

I Sundsvall har den samordnande rollen accentuerats genom att kommunen erbjuder en servicegaranti. Servicegarantin innebär att kommunen garanterar att ett möte mellan företagaren och samtliga berörda kommunala förvaltningar kommer att hållas inom 14 dagar från första kontakt-

tillfälle. För att kallas garanti behövs också en påföljd. För Sundsvalls del är påföljden att företagarens avgift för samtliga inblandade tillstånd sänks med 50 procent om garantin inte uppfylls.

Samordningsfunktionen hos en företagslots bör enligt NNRs uppfattning fokusera på att förmedla kontaktinformation till och mellan olika förvaltningar och att samordna företagets olika ärenden i ärendeprocessen. Det behöver inte nödvändigtvis vara lotsen själv som gör detta men det bör finnas en koppling mellan lotsen och den person som är samordnande. I samordningen bör också ingå att kunna informera företagen om parallella ärendeprocesser inom olika förvaltningar och följa ärendet/ärendena under hela processen.

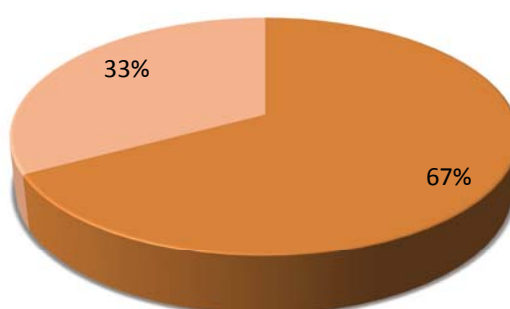
2.4 Företagslotsens möjlighet att agera pådrivande

NNR frågade "Har denna personal eller funktion en pådrivande roll i beslutsprocessen när det gäller företagsärenden?"

Följande förklarande text angavs: Med pådrivande avses att lotsen håller kontakt med handläggarna och löpande uppdaterar sig och driver på angående hur ärendet fortgår och vidarebefordrar denna information till företagaren.

Möjlighet att agera pådrivande

■ Svarat Ja, 147 st   ■ Svarat Nej, 72 st

Frågan ställdes endast till de kommuner som svarat ja på fråga 1 (226 st), d.v.s. att de har en företagslots/en väg in till kommunen. Av dessa kommuner var det 219 stycken som besvarade frågan om pådrivande roll.

Två tredjedelar av kommunerna, 147 st (67 procent), kan via företagslotsen/en väg in agera pådrivande i beslutsprocesser när det gäller företagsärenden. 72 kommuner svarade att deras företagslots inte kan det (33 procent). Samma fråga ställdes till kommunerna vid 2012 års undersökning men då utan en förklarande definition, som vid aktuell undersökning år 2016. 74 procent av företagslotsarna angav år 2012 att de hade en pådrivande roll i beslutsprocessen när det gäller företagsärenden.

NNR har jämfört förändringen i svaren för de kommuner som besvarat undersökningen både år 2012 och år 2016. Av de kommuner som vid 2012 års undersökning angav att lotsen inte hade en pådrivande roll anger 24 kommuner att lotsen nu har denna roll. Samtidigt är det 31 kommuner som vid nuvarande undersökningstillfälle uppger att lotsen inte längre har en pådrivande roll. Detta innebär en sammantagen minskning med 3 procentenheter av antalet företagslotsar med en pådrivande roll bland de kommuner som besvarat frågan båda gångerna. Förändringen är något osäker p.g.a. den tillagda definitionen i frågan och kan tyda på att något fler kommuner tidigare tolkat pådrivande extensivt.

Likt föregående fråga om samordning är det svårt att se något samband mellan de svar kommunerna lämnat och vilken typ och befolkningsstorlek kommunen utgör då dessa fördelar sig relativt proportionerligt.

En av lotsens viktigare roller är enligt NNR att kunna driva på i processen, med målet att den aktuella verksamheten ska komma igång så snabbt som möjligt eller att uppehållet i verksamheten p.g.a. väntetid ska bli så kort som möjligt.

Flera kommuner har i sina kommentarer varit noga med att påpeka att de i sin pådrivande roll inte påverkar själva beslutet eller myndighetsutövningen. Många kommuner svarar "till viss del" och "det beror på vilka ärenden det är fråga om". För andra kommuner är en avgörande faktor för den pådrivande rollen om det är tjänstemannabeslut eller politikerbeslut medan företagslotsarna i några kommuner endast driver på om företaget hör av sig och uttrycker behov av detta.

Vissa kommuners företagslotsar uttrycker i sina kommentarer att man inte vill uppfattas som påtryckande. NNR menar att denna risk inte ska överdrivas utan att man ska fokusera på att lotsen och handläggaren har olika roller i ett företags ärenden.

NNR menar att en aktivt pådrivande roll kräver kännedom om företagets ärenden, var de ligger i processen och den överblick som erhålls genom samordning. Det kan handla om att kontinuerligt hos handläggaren informera sig om var ärendet ligger i turordning och om att visa för företagaren att ärendet är viktigt och inte bortglömt. Att på detta sätt synliggöra processen är tidskonsumerande men viktigt för företagarens upplevelse av kommunens agerande. Samtidigt erbjuder den digitala tekniken möjligheter till tidsbesparing särskilt när det gäller kontinuerliga uppdateringar. Mot bakgrund av svaren på föregående fråga (samordningsrollen) där två tredjedelar av de svarande kommunernas företagslotsar har denna funktion så torde tillräcklig överblick och kunskap om ärendena finnas för att lotsen ska kunna agera pådrivande.

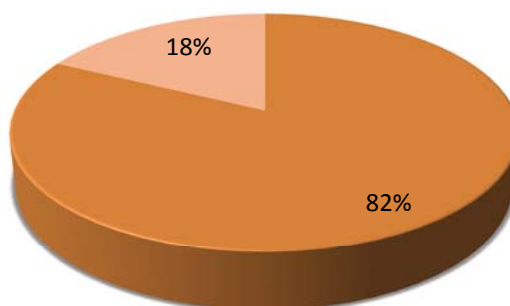
NNR anser att en pådrivande företagslots kan söka lösningar på problem med företagarens och kommunens bästa för ögonen på ett bättre sätt än en företagslots som inte har mandat att agera pådrivande. NNR anser också att en lots behöver ha mandat att agera pådrivande på eget initiativ och inte vara hänvisad till att agera endast efter särskild begäran från en företagare eller i vissa prioriterade ärenden.

2.5 Erbjudande om samordningsmöte

NNR frågade " Erbjuder kommunen de företag som ska etablera eller utöka sin verksamhet ett samordningsmöte där företagaren får träffa representanter för samtliga inblandade förvaltningar inom kommunen, för att kunna diskutera sitt ärende? "

Erbjudande om samordningsmöte

■ Svarat Ja, 195 st ■ Svarat Nej, 42 st

Frågan ställdes till samtliga kommuner oavsett om de angivit att de har en företagslots/en väg in till kommunen, eller inte. Av de 247 kommuner som besvarat enkäten valde 10 kommuner att inte besvara just denna fråga, vilket innebär att bortfallet på frågan blev 18 procent (53 kommuner).

Drygt fyra femtedelar av kommunerna, 195 stycken (82 procent), svarade att kommunen erbjuder ett samordningsmöte vid handläggningen av ett företags olika tillståndsärenden.

Av de 21 kommuner som svarat att de inte har en företagslotsfunktion har 12 svarat att de ändå erbjuder samordningsmöten för företagare. En företagslots är alltså ingen förutsättning för erbjudande om samordningsmöten men det verkar kraftigt förstärka förutsättningarna.

NNR uppfattar av kommunernas kommentarer att det finnas en medvetenhet hos kommunerna om att samordningsmöten är en tjänst som behöver utvecklas. NNR konstaterar att flera mindre kommuner har kommenterat att samordnande möten inte är av avgörande betydelse när det endast handlar om ett fåtal handläggare totalt för alla områden inom kommunens tillstånds- och tillsynsverksamhet. De mindre kommunerna menar att samordningen sker automatiskt när inblandade handläggare sitter "vägg i vägg" med varandra. När mer ovanliga ärenden inkommer får dessa företag naturligt en uppmärksamhet som medför en hög grad av samordning.

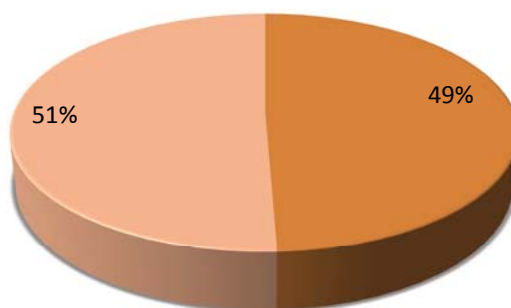
Tydliga rutiner i lotsverksamheten kan underlätta, vilket exempel från Gävle och Örebro visar. I Örebro och Gävle har man varje vecka förbokade tider för möten mellan företagare och de olika kommunala förvaltningarna. I Örebro framhåller man att det sedan tidigare finns en tät dialog mellan många olika avdelningar inom kommunen men att lotsverksamheten ändå utvecklas och breddas så att fler och fler delar av kommunens verksamhet involveras.

2.6 Samordnad handläggning

NNR frågade "Erbjuder kommunen de företag som ska etablera eller utöka sin verksamhet en samordnad handläggning av de olika tillstånd som krävs?"

Samordnad handläggning av ett företagsärende

■ Svarat Ja, 117 st   ■ Svarat Nej, 120 st

Frågan ställdes till samtliga kommuner oavsett om de angivit att de har en företagslots/en väg in till kommunen eller inte. Av de 247 kommuner som besvarat enkäten var det 10 som avstod från att besvara frågan, vilket innebär att bortfallet på frågan blev 18 procent (53 kommuner).

Knappt hälften, 117 kommuner (49 procent), svarade att de erbjuder de företag som ska etablera eller utöka sin verksamhet en samordning i handläggningen av de olika tillstånd som krävs. Samma fråga ställdes till kommunerna vid 2012 års undersökning. 58 procent av kommunerna angav år 2012 att de kunde erbjuda samordnad handläggning av de olika tillstånd som krävs.

NNR har jämfört förändringen i svaren för de kommuner som besvarat undersökningen både år 2012 och år 2016. Av de kommuner som vid 2012 års undersökning angav att kommunen inte kunde erbjuda samordnad handläggning anger 31 kommuner att man nu erbjuder detta. Samtidigt är det 40 kommuner som vid nuvarande undersökningstillfälle uppger att man inte längre kan erbjuda samordnad handläggning. Detta innebär en minskning med 3 procentenheter av antalet kommuner som erbjuder samordnad handläggning bland de kommuner som besvarat frågan båda gångerna. Förändringen visar att det finns en fortsatt stor potential för förbättring av servicenivån gentemot företagen genom att fler kommuner erbjuder samordnad handläggning.

NNR anser att en samordnad handläggning av ett företags olika ärenden är viktig. Samordningen bör innebära att handläggningen i möjligaste mån sker samtidigt. På så sätt kan processen effektiviseras och företaget (liksom kommunen) få en överblick över handläggningen. Företagens resurser när det gäller att ta fram uppgifter och uppfylla de krav som gäller koncentreras till samma tillfälle och sannolikheten ökar för att en bättre helhetslösning uppnås. För företagaren kan det dessutom innebära en minskad uppgiftslämnarbördan att vid samma tidpunkt ta fram uppgifter till flera olika tillstånd. Uppstartstiden torde utnyttjas bäst när man som företagare kan söka upp alla efterfrågade uppgifter vid ett och samma tillfälle.

Av kommunernas kommentarer framgår bl.a. att samordnad handläggning sker inom vissa områden, i komplicerade fall eller när företagaren efterfrågar detta. NNR menar att en kommuns företagslots eller motsvarande funktion bör erbjuda samordnad handläggning på eget initiativ och inte enbart agera efter särskild begäran från en företagare eller i vissa prioriterade ärenden. NNR menar att även de företagare som inte är väl förtrodda med processen eller har svårare att tala för sin sak ska ha möjlighet att få en hög servicegrad genom en samordnad handläggning.

2.6.1 Områden där samordnad handläggning förekommer

NNR frågade "Inom vilka områden erbjuder kommunen en samordnad handläggning?"

Frågan ställdes till de kommuner som svarat ja på föregående fråga om samordnad handläggning förekommer i kommunen (117 kommuner) och av dessa har 109 kommuner besvarat följdfrågan genom att lämna kommentarer.

Vid närmare genomgång av de kommentarer som kommunerna lämnat visar det sig att många kommuner erbjuder samordnad handläggning om intresse finns, d.v.s. om det är ett önskemål från företaget. Kommentarererna visar också att bygglov är ett område där samordnad handläggning ofta tillämpas.

Av kommentarererna att döma verkar många kommuner ha möjligheten att erbjuda samordnad handläggning men samtidigt framgår att samordningen i praktiken endast blir av i vissa fall, exempelvis vid mer komplexa företagsärenden. NNR menar att en struktur för samordnad handläggning är viktig. För att säkerställa att alla företagare får bästa möjliga kommunala service genom en samordnad handläggning är det helt avgörande att samordningen systematiseras genom exempelvis rutiner.

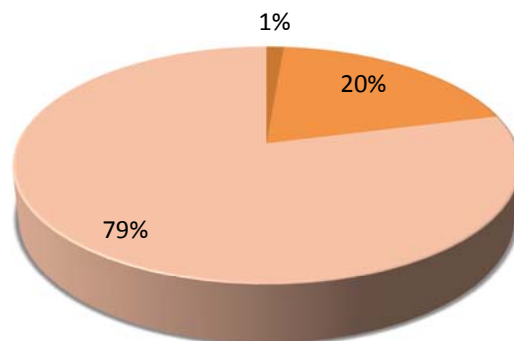

2.7 Företagens möjlighet att följa sitt ärende på nätet

NNR frågade ” Kan ett företag följa sitt ärende hos kommunen på nätet?”

Kan ett företag följa sitt ärende hos kommunen på nätet

- Svarat Ja, för alla ärenden, 3 st
- Svarat Ja, för vissa ärenden, 45 st
- Svarat Nej, inte för några ärenden, 180 st

Frågan ställdes till samtliga kommuner oavsett om de angivit att de har en företagslots/en väg in till kommunen eller inte. Av de 247 kommuner som besvarat enkäten var det 19 kommuner som avstod från att besvara denna fråga, vilket innebär att bortfallet på frågan blev 21 procent (62 kommuner).

Kommuner som svarat ja, för alla ärenden

Smedjebacken   Storfors   Trollhättan

Endast tre av de 228 svarande kommunerna uppgav att företagen kan följa alla typer av ärende på nätet. Dock har 45 kommuner svarat ja avseende vissa ärenden. I sammanlagt 48 kommuner kan man alltså följa minst någon ärendetyps hantering på nätet. Detta innebär att 21 procent av de svarande kommunerna har någon form av digital registrering av ärenden kopplat till en hemsida.

Vid undersökningen år 2012 svarade 5 procent (9 stycken) av kommunerna att en företagare kan följa sitt ärende på nätet. Vid undersökningen år 2016 fanns dock inte svarsalternativet: Ja, för vissa ärenden utan endast alternativen ja eller nej.

NNR har jämfört förändringen i svaren för de kommuner som besvarat undersökningen både år 2012 och år 2016. Två kommuner svarade nej år 2012 men ja, för alla ärenden, år 2016.

Kommuner som svarat ja, för vissa ärenden

Arvika	Grästorp	Kungsbacka	Osby	Sundbyberg	Varberg
Berg	Halmstad	Laholm	Rättvik	Sundsvall	Vänersborg
Boden	Haparanda	Lerum	Simrishamn	Svedala	Västerås
Ekerö	Huddinge	Lidköping	Sjöbo	Trelleborg	Öckerö
Eksjö	Hässleholm	Markaryd	Skara	Tyresö	Östhammar
Enköping	Järfälla	Munkfors	Skövde	Ulricehamn	
Falkenberg	Kalmar	Norrtälje	Staffanstorp	Vaggeryd	
Gnosjö	Kumla	Nässjö	Stockholm	Vallentuna	

Fem kommuner svarade ja år 2012 och ja, för vissa ärenden, år 2016. 29 kommuner svarade nej år 2012 men ja, för vissa ärenden år 2016. En kommun har svarat ja år 2012 men nej, inte för

några ärenden, år 2016. Även om frågan har förändrats genom tillförande av ytterligare ett svarsalternativ menar NNR att svaren visar att det skett en utveckling mot att fler företag i Sverige idag, jämfört med år 2012, kan följa sitt ärende på nätet.

Gnosjö kommun kommenterar att "Diarieförda ärenden går att följa på kommunens hemsida."

Östhammars kommun har en skraddarsydd företagslotsapplikation som gör att man kan följa sitt ärende både via en hemsida och sin telefon. Applikationen är framför allt ett verktyg för företagslotsen i dennes kommunikation med företagen.

Flera kommuner som svarat nej på frågan skriver i sina kommentarer att elektroniska ärendehanteringssystem, med möjlighet för företagen att följa sitt ärende, är på gång att installeras.

Storstadskommuner, förortskommuner, och kommuner i tätbefolkad region utmärker sig genom att en högre andel än genomsnittet (drygt 30 procent) erbjuder företagen att följa någon typ av ärende på nätet. Bland glesbygdskommuner kan ingen kommun erbjuda företagen att följa sitt ärende på nätet och ingen av dessa kommuner har i kommentarsfältet angivit att detta är på gång.

NNR uppfattar att många kommuner använder sig av interna IT-system för att följa upp och styra ärendehantering bl.a. när det gäller bygglov. Kommuner med många bygglovsärenden behöver någon form av IT-stöd för att kunna följa upp bl.a. tio-veckors-regeln. Med ett sådant internt IT-stöd bör det övervägas att tillfoga en "offentlig" tjänst som möjliggör för företagen att följa ärendet. En stor andel av de kommuner som har svarat "Ja, för vissa ärenden" har också i kommentarerna angivit att just bygglovsärenden kan följas på nätet. NNR uppfattar att bygglovsärenden är en ärendetyp som lämpar sig väl för att initiera arbetet med elektronisk ärendehantering gentemot företagen. NNR har förstått att inte alla ärendehanteringssystem av standardmodell har en modul för åtkomst utifrån men om sådana moduler efterfrågas av kommunerna kan de komma att utvecklas.

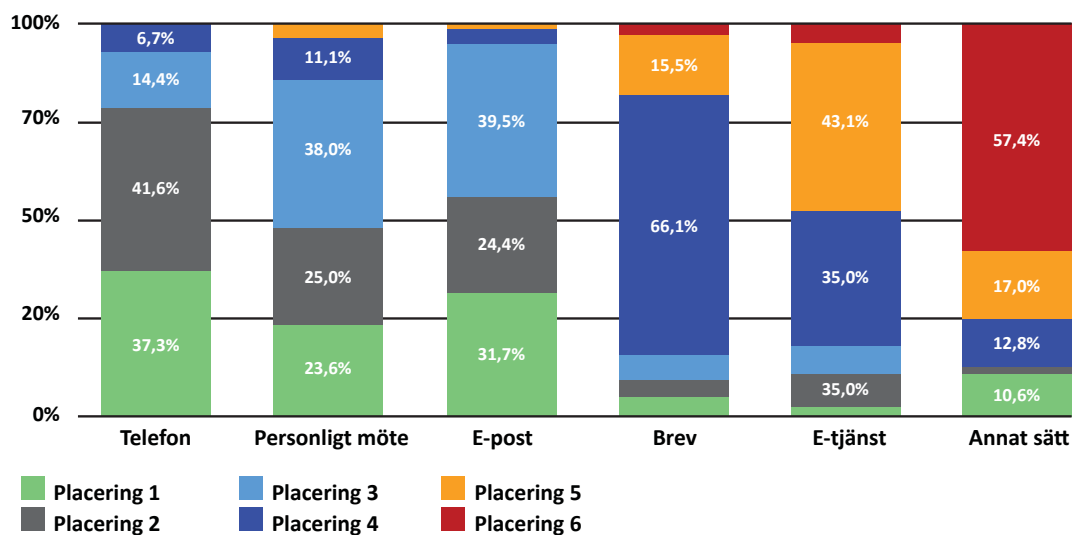
Alltför få kommuner erbjuder företagen att följa sitt ärende på nätet. En av de viktigare fördelarna med möjligheten att följa sitt ärende på nätet är att transparensen och tillgängligheten gentemot företagen ökar. NNR menar att det finns stora vinster för alla parter med att kunna följa sitt ärende. Det sparar tid för företaget och kommunen genom att företaget inte behöver ringa eller skriva för att fråga om ärendet mottagits, i vilket skede det ligger i processen, vem som är handläggare o.s.v. Även företagslotsarnas arbete skulle kunna underlättas av en offentlig del av ärendehanteringssystemet. Lotsarna skulle kunna lägga in elektronisk övervakning på ärendena för företagarnas räkning och på så vis kunna agera gentemot företagen på ett än mer initierat sätt.

NNR inser att det kan vara dyrt för varje enskild kommun att införa och administrera IT-system på egen hand och därför bör samverkan mellan kommuner eller användning av andra befintliga system såsom verksamt.se övervägas i detta sammanhang.

2.8 Prioriterade kontaktvägar

NNR frågade "Vilka kontaktsätt prioriterar kommunen att använda när en företagare behöver kontaktas i olika sammanhang? Rangordna svarsalternativen så att 1 är det som används i första hand och 6 det som används i sista hand. Minst fyra alternativ måste rangordnas."

207 kommuner har valt att besvara denna fråga vilket innebär ett totalt bortfall på 83 kommuner (29 procent).

Den kontaktväg som prioriteras högst av alla respondenter är telefonen. Drygt två tredjedelar av alla svarande har satt detta alternativ som högst eller näst högst prioriterat. På delad andra plats kommer kontaktvägen personligt möte där hälften av de svarande prioriterat detta alternativ högst eller näst högst. På samma plats kommer kontaktvägen e-post där också hälften av de svarande prioriterat detta alternativ högst eller näst högst. Alternativen brev och e-tjänst har prioriterats på fjärde, femte eller sjätte plats av drygt 80 procent av de svarande. För svarsalternativet "Annat sätt" har i kommentarsfältet bl.a. angivits sociala medier såsom facebook.

En kommun har kommenterat: "Personligt möte är alltid enklast för att undvika missförstånd." En del kommuner framhåller i sina kommentarer att de använder den kontaktväg som efterfrågas.

Sammanfattningsvis kan resultatet tolkas som att de mest "personliga" alternativen telefon och personligt möte är högt prioriterade av kommunerna. NNR bedömer att de "personliga" alternativen är positiva för den upplevda kvaliteten på kommunens tjänster. När företagare får chansen att komma med motfrågor och ifrågasättanden minskar risken för missförstånd.

Följande kommuner har prioriterat personligt möte på första plats och telefon på andra plats:

Aneby	Finspång	Lekeberg	Mora	Uppvidinge	Älmhult
Arvidsjaur	Grums	Lindesberg	Motala	Vansbro	Öckerö
Bollebygd	Karlshamn	Ljusnarsberg	Nora	Vilhelmina	
Borgholm	Kil	Lycksele	Sorsele	Vännäs	
Båstad	Krokom	Malå	Sävsö	Värnamo	

NNR menar att en hög servicegrad är nära kopplad till hög tillgänglighet. Hög tillgänglighet betyder för NNR bl.a. att det är lätt att ställa följdfrågor. Därför bör de mest personliga kontaktvägarna prioriteras högt av kommunerna när man kan välja alternativ för kontakt i olika sammanhang. Detta betyder inte att NNR menar att all kommunikation mellan kommun och företag bör skötas via telefon eller personligt möte. Brev, e-post och e-tjänster är också utmärkta som alternativ eller som komplement beroende på sammanhang. NNR menar att de mest "interaktiva" alternativen bör övervägas så ofta som möjligt för att undvika situationer där missförstånd lätt uppstår.

Många kommuner har i sina kommentarer framfört att frågan är svår att besvara eftersom valet av kontaktväg i stor utsträckning beror på sammanhang. NNR delar den analysen då det ibland finns krav på att kontakter och beslutskommunikation måste ske via exempelvis brev.

3. Slutsatser

NNRs undersökning visar att det stora flertalet av Sveriges kommuner har en företagslots/en väg in till kommunen och att medvetenheten om behovet därmed är stort. Lotsen kan vanligtvis lämna information om regler och dess samordnande roll består oftast i att förmedla kontaktinformation till rätt handläggare/förvaltning, men ibland också i att följa upp ärenden. De flesta lotsar ser sig som samordnande och pådrivande men det sker sällan systematiskt. Kommunerna erbjuder i regel företagen att träffa ansvariga chefer och handläggare i någon form, ofta på företagets initiativ. Knappt hälften av kommunerna säger sig erbjuda en samordnad handläggning av ett företags olika tillståndsärenden. Detta innebär dock inte att det i dessa kommuner sker systematiskt för alla områden eller att tillståndsärendena handläggs samtidigt. Endast 21 procent av de svarande kommunerna anger att företagen kan följa någon typ av ärende på nätet. En övervägande majoritet av de svarande kommunerna prioriterar telefon, personligt möte och e-post högt som kontaktvägar gentemot företagen.

Undersökningens resultat har förutom av NNR analyserats av företagare och experter. NNR har sedan i samråd utarbetat ett antal rekommendationer för kommunerna när det gäller förekomsten av företagslotsar och deras olika roller. Rekommendationerna är baserade på vad näringslivet tycker är viktigt och vad som efterfrågas av en företagslots/en väg in till kommunen. NNR genomförde i december 2015 en SKOP-undersökning som visar att av de regelområden som upplevs utgöra störst hinder för tillväxten i företagen, hanteras tre av fem delvis av kommunerna. En fortsatt utveckling av företagslotsens roll i kommunernas verksamhet kan vara ett sätt att motverka dessa hinder.

Det är uppenbart att de flesta kommunerna ser det som en viktig uppgift och arbetar för att företagen ska kunna få en kontakt med ansvariga chefer och handläggare. En utvecklingspotential finns dock, som NNR ser det, genom att kontaktmöjligheterna bör erbjudas aktivt, utan att företagen först måste efterfråga desamma. Vidare är det viktigt att detta sker samordnat, d.v.s. att företaget får träffa alla inblandade ansvariga på samma gång vid minst ett tillfälle.

Många av de roller/funktioner i en företagslots verksamhet som räknas upp i rapporten finns hos kommunerna men ofta inte på ett systematiskt sätt. För att ytterligare höja servicegraden och likformigheten i verksamheten menar NNR att kommunerna behöver formalisera de roller/funktioner för företagslotsen som finns i NNRs rekommendationer. Tydliga mandat från politiskt håll att agera som företagslots i olika roller behövs för att verksamheten ska fungera likformigt.

Vid den jämförelse av de frågor som har samma formulering (år 2012 och år 2016), som gjorts i punkt 2 ovan, framträder bilden av att en utveckling av kommunernas service genom företagslotsens verksamhet har skett.

Vid en jämförelse av svaren på de frågor som ställts i både undersökningen år 2012 och år 2016 (med undantag för frågan om möjligheten att följa sitt ärende på nätet) framgår att ett antal kommuner har genomgått en större förändring sedan år 2012. Vid undersökningen år 2012 svarade följande kommuner nej på två eller flera av de jämförda frågorna samtidigt som dessa kommuner svarat ja på alla jämförbara frågor vid undersökningen år 2016:

Kommuner som gått från nej 2012 till ja 2016

Boden	Kungsbacka	Lysekil	Sorsele	Trollhättan
Gnesta	Landskrona	Motala	Strömstad	Älmhult
Höganäs	Lindesberg	Nynäshamn	Tibro	Älvsbyn
Kalix	Ljusnarsberg	Ronneby	Torsby	Ödeshög

NNR tror att kommunernas verksamhet genom företagslotsen fortsatt kommer att utvecklas. En utveckling som NNR förutser är en specialisering av företagslotsarnas kompetens så att det exempelvis i en del kommuner finns lotsar för nystart av företag och andra lotsar för företags-evenemang.

3.1 Topplaceringar i enkäten

Femton av kommunerna som deltog i undersökningen svarade ja på samtliga av NNRs frågor, d.v.s. de angav att lotsen och kommunen har alla de roller/funktioner som NNR efterfrågade och angav att företagen i kommunen kan följa vissa ärenden på nätet. Dessa kommuner var följande:

“Bästa” kommuner

Berg	Falkenberg	Lerum	Rättvik	Trollhättan
Boden	Halmstad	Munkfors	Smedjebacken	Ulricehamn
Ekerö	Kalmar	Nässjö	Sundsvall	Östhammar

Bland dessa kommuner utmärker sig Smedjebacken och Trollhättan särskilt genom att dessa kommuner angivit att företagen kan följa samtliga ärendetyper på nätet.

Gemensamt för dessa kommuner är att de har prioriterat personligt möte och telefon på första, andra eller tredje plats.

52 kommuner har svarat ja på samtliga frågor om företagslotsens och kommunens olika roller och funktioner (med undantag för möjligheten för företagen att följa sitt ärende på nätet).

“Näst bästa” kommuner

Arvidsjaur	Färgelanda	Krokom	Nybro	Sotenäs	Västerås
Askersund	Gislaved	Kungsbacka	Nynäshamn	Strömstad	Älmhult
Bjurholm	Gotland	Landskrona	Orsa	Söderhamn	Älvsbyn
Bollebygd	Gällivare	Lindesberg	Robertsfors	Tibro	Ödeshög
Bräcke	Gävle	Ljungby	Ronneby	Tierp	Örnsköldsvik
Degerfors	Härnösand	Ljusnarsberg	Rättvik	Torsby	Östra Göinge
Filipstad	Höganäs	Lysekil	Skurup	Valdemarsvik	Övertorneå
Flen	Högsby	Malung-Sälen	Solna	Vilhelmina	
Forshaga	Kalix	Motala	Sorsele	Värnamo	

Om man enbart tittar på företagslotsens olika mandat framkommer att det i 100 kommuner finns företagslotsar som har alla de mandat som NNR rekommenderar. I dessa 100 kommuner har företagslotsen mandat att agera informerande, samordnande och pådrivande. NNR menar att med dessa mandat har företagslotsen goda förutsättningar att ge bästa möjliga service till företagen i kommunen.

3.2 NNRs rekommendationer till kommunerna

1. Alla kommuner ska ha en väg in för företagen, ofta benämnd företagslots.

Lotsen ska ha en hög tillgänglighet och kunna nås på utsatta tider. Hög tillgänglighet innebär att företagslotsen bör utgöra en avgörande del i kommunens förvaltningsstruktur så att all personal inom kommunen känner till företagslotsens roll och betydelse. En företagare ska inte behöva ha egna personliga kontakter för att hamna rätt i den kommunala förvaltningen. Systemet ska vara anpassat även för de företagare som är mindre väl insatta och/eller mindre aktiva i sociala nätverk.

2. Lotsen ska ha en informerande, samordnande och pådrivande roll.

Lotsen ska kunna ge samlad information om vilka regelverk som gäller för företagens verksamhet och hur dessa ska uppfyllas. Lotsen ska samordna olika ansökningar och förmedla information till och mellan olika förvaltningar. Lotsen ska själv vara eller utse en annan kontaktperson gentemot företaget som ansvarar för att ärendet följs upp. Lotsen ska även agera pådrivande så att ärendet hanteras så snabbt som möjligt. I den pådrivande rollen kan även ingå att söka alternativa lösningar tillsammans med företagaren.

3. Kommunen ska samordna sin handläggning av ärenden som kräver olika tillstånd.

Handläggningen av olika tillstånd inom kommunens förvaltningar som krävs för ett företags verksamhet ska så långt som möjligt ske samordnat och samtidigt. I samband med detta ska företagen erbjudas att träffa de olika handläggarna för ärendet, samtidigt eller enskilt.

4. Ett företag ska kunna följa sina ärenden hos kommunen på nätet.

Fler kommuner behöver erbjuda sina företagare möjligheten att följa någon typ av ärende på nätet. En kommun som inte erbjuder denna möjlighet bör införa detta stegvis genom att identifiera prioriterade ärendetyper och sedan utöka till fler områden.

5. Kommunernas hemsidor ska innehålla eller hänvisa till tydlig och lättillgänglig information om regler, krav och avgifter som gäller för företagens olika verksamheter.

Information om regler, krav, avgifter och kontaktpersoner måste finnas lättillgängliga via kommunens hemsida, anpassade efter företagens behov för att företagen snabbt och enkelt ska få kunskap om villkoren för deras verksamhet. Företag med etableringar i flera kommuner kan ha fördel av att informationen om ansökningsförfaranden för olika tillstånd är lätta att hitta genom att kommunernas hemsidesstruktur har en logik som känns igen från kommun till kommun.

6. Kommunerna bör i sina kontakter med kommunens företagare välja ett alternativ som innebär en maximal tillgänglighet och möjlighet att ställa följdfrågor.

Alla företagare bör i varje viktigt skede av ett ärendes handläggning erbjudas möjlighet att enkelt och direkt ställa kompletterande frågor till handläggaren eller företagslotsen.

Bilagor – Sammanställning av undersökningens frågor samt kommunernas svar

Bilaga 1 – NNRs frågor till kommunerna _____	25
Bilaga 2 – Kommunernas svar _____	26
Kommuner som avstått från att medverka i undersökningen _____	40

Bilaga 1 – NNRs frågor till kommunerna

Frågorna 2-4 har endast ställts till de kommuner som svarat ja på fråga 1, d.v.s. de kommuner som angivit att de har en företagslots eller en väg in till kommunen.

1. Har kommunen personal eller en funktion som kan vägleda företagen till rätt person och information inom den kommunala förvaltningen?

T. ex avses en företagslots eller en väg in till kommunen.

Ja/Nej

1a. Beskriv kort om kommunen arbetar med företagslotsning på annat sätt?

Fritextfält

2. Kan denna personal eller funktion vid förfrågan erbjuda företagen information om vilka regler som gäller för deras verksamhet?

Ja/Nej

3. Har denna personal eller funktion en samordnande roll vid handläggningen av ett företags olika tillståndsärenden?

Med samordnande roll avses att se till att olika delar inom kommunen informeras och samordnar sin handläggning så att exempelvis antalet möten med företagaren kan minimeras.

Ja/Nej

4. Har denna personal eller funktion en pådrivande roll i beslutsprocessen när det gäller företagsärenden?

Med pådrivande avses att lotsen håller kontakt med handläggarna och löpande uppdaterar sig och driver på angående hur ärendet fortgår och vidarebefordrar denna information till företagaren.

Ja/Nej

5. Erbjuder kommunen de företag som ska etablera eller utöka sin verksamhet ett samordningsmöte där företagaren får träffa representanter för samtliga inblandade förvaltningar inom kommunen, för att kunna diskutera sitt ärende?

Ja/Nej

6. Erbjuder kommunen de företag som ska etablera eller utöka sin verksamhet en samordnad handläggning av de olika tillstånd som krävs?

Ja/Nej

6a. Inom vilka områden erbjuder kommunen en samordnad handläggning?

Fritextfält

7. Kan ett företag följa sitt ärende hos kommunen på nätet?

Ja, för alla ärenden

Ja, för vissa ärenden (ange i kommentarsfältet, nedan, vilka)

Nej, inte för några ärenden

8. Vilka typer av kontaktsätt prioriterar kommunen att använda när en företagare behöver kontaktas i olika sammanhang?

Rangordna svarsalternativen så att 1 är det som används i första hand och 6 det som används i sista hand. Minst fyra alternativ måste rangordnas.

Telefon, E-post, Brev, Personligt möte, E-tjänst, Annat sätt (ange i kommentarsfältet nedan)

OBS! Kommunernas svar på fråga 8 redovisas inte i bilaga 2 - Kommunernas svar.

Bilaga 2 – Kommunernas svar

1. Har kommunen personal eller en funktion som kan vägleda företagen till rätt person och information inom den kommunala förvaltningen?

T.ex avses en företagslots eller en väg in till kommunen.

Kommuner som svarat ja

A	G	Katrineholm	Mölnadal	Staffanstorps	Uppvidinge
Ale	Gagnef	Kil	Mönsterås	Stenungsund	V
Alingsås	Gislaved	Kinda	Mörbylånga	Stockholm	Vaggeryd
Alvesta	Gnesta	Kiruna	N	Storfors	Valdemarsvik
Aneby	Gnosjö	Klippan	Nacka	Storuman	Vansbro
Arvidsjaur	Gotland	Kramfors	Nora	Strömstad	Varberg
Arvika	Grums	Kristinehamn	Nordanstig	Strömsund	Vaxholm
Askersund	Grästorp	Krokom	Nordmaling	Sundbyberg	Vetlanda
Avesta	Gullspång	Kumla	Norrhälje	Sundsvall	Vilhelmina
B	Gällivare	Kungsbacka	Nybro	Sunne	Vingåker
Bengtstors	Gävle	Kungälv	Nykvarn	Surahammar	Vårgårda
Berg	Göteborg	Kävlinge	Nyköping	Svalöv	Vänersborg
Bjurholm	H	L	Nynäshamn	Svedala	Vännäs
Bjuv	Hagfors	Laholm	Nässjö	Svenljunga	Värmdö
Boden	Hallstahammar	Landskrona	O	Säffle	Värnamo
Bollebygd	Halmstad	Lekeberg	Ockelbo	Säter	Västervik
Bollnäs	Hammarö	Lerum	Orsa	Söderhamn	Västerås
Borgholm	Haparanda	Lessebo	Orust	Söderköping	Y
Borlänge	Heby	Lidköping	Oskarshamn	Södertälje	Ydre
Borås	Helsingborg	Lilla Edet	Ovanåker	Sölvesborg	Ystad
Botkyrka	Herrljunga	Lindesberg	Oxelösund	T	Å
Bromölla	Huddinge	Linköping	P	Tanum	Ånge
Bräcke	Hudiksvall	Ljungby	Pajala	Tibro	Årjäng
Båstad	Hultsfred	Ljusdal	Partille	Tidaholm	Åstorp
D	Hylte	Ljusnarsberg	Piteå	Tierp	Ä
Degerfors	Härjedalen	Lomma	R	Tjörn	Älmhult
E	Härnösand	Ludvika	Robertsfors	Tomelilla	Älvkarleby
Eda	Härreda	Luleå	Ronneby	Torsby	Älvsbyn
Ekerö	Hässleholm	Lycksele	Rättvik	Torsås	Ängelholm
Eksjö	Höganäs	Lysekil	S	Tranemo	Ö
Emmaboda	Högsby	M	Sala	Tranås	Ödeshög
Enköping	Hörby	Malmö	Salem	Trelleborg	Örebro
Eskilstuna	Höör	Malung-Sälen	Sandviken	Trollhättan	Örkeljunga
F	J	Malå	Simrishamn	Trosa	Örnsköldsvik
Fagersta	Jokkmokk	Mariestad	Sjöbo	Tyresö	Östersund
Falkenberg	Jönköping	Markaryd	Skara	U	Österåker
Filipstad	K	Mellerud	Skellefteå	Uddevalla	Östhammar
Finspång	Kalix	Mjölby	Skurup	Ulricehamn	Östra Göinge
Flen	Kalmar	Motala	Smedjebacken	Umeå	Överkalix
Forshaga	Karlsborg	Mullsjö	Solna	Upplands Väsby	Övertorneå
Färgelanda	Karlshamn	Munkedal	Sorsele	Upplands-Bro	
	Karlstad	Munkfors	Sotenäs	Uppsala	

Kommuner som svarat nej

A	Håbo	Kristianstad	S	Töreboda	Åre
Arjeplog	J	Kungsör	Sigtuna	V	Ö
B	Järfälla	M	Skövde	Vallentuna	Öckerö
Burlöv	K	Mora	Sävsjö	Vellinge	
H	Karlskrona	O	T	Å	
Haninge	Knivsta	Osby	Tingsryd	Åmål	

2. Kan denna personal eller funktion vid förfrågan erbjuda företagen information om vilka regler som gäller för deras verksamhet?

Kommuner som svarat ja

A	Gnosjö	Klippan	N	Strömstad	Vilhelmina
Ale	Gotland	Kramfors	Nora	Sundbyberg	Vingåker
Alingsås	Grums	Kristinehamn	Nordanstig	Sundsvall	Vårgårda
Alvesta	Grästorp	Krokom	Nordmaling	Sunne	Vännäs
Arvidsjaur	Gällivare	Kumla	Norrälje	Surahammar	Värnamo
Askersund	Gävle	Kungsbacka	Nybro	Svalöv	Västervik
Avesta	Göteborg	Kungälv	Nykvarn	Svedala	Västerås
B	H	Kävlinge	Nyköping	Säffle	Y
Berg	Hagfors	L	Nynäshamn	Säter	Ystad
Bjurholm	Hallstahammar	Laholm	Nässjö	Söderhamn	Å
Bjuv	Halmstad	Landskrona	O	Södertälje	Ånge
Boden	Hammarö	Lekeberg	Ockelbo	T	Årjäng
Bollebygd	Haparanda	Lerum	Orsa	Tanum	Ä
Bollnäs	Heby	Lidköping	Orust	Tibro	Älmhult
Borgholm	Helsingborg	Lilla Edet	Oskarshamn	Tidaholm	Älvkarleby
Borlänge	Herrljunga	Lindesberg	Ovanåker	Tierp	Älvsbyn
Borås	Hudiksvall	Linköping	Oxelösund	Tjörn	Ängelholm
Bräcke	Hultsfred	Ljungby	P	Tomelilla	Ö
Båstad	Härnösand	Ljusdal	Partille	Torsby	Ödeshög
D	Härryda	Ljusnarsberg	R	Tranås	Örebro
Degerfors	Hässleholm	Ludvika	Robertsfors	Trollhättan	Örkeljunga
E	Höganäs	Luleå	Ronneby	Trosa	Örnsköldsvik
Eda	Högsby	Lycksele	Rättvik	Tyresö	Östersund
Ekerö	Hörby	Lysekil	S	U	Österåker
Eksjö	Höör	M	Salem	Uddevalla	Östhammar
Enköping	J	Malmö	Simrishamn	Ulricehamn	Östra Göinge
F	Jokkmokk	Malung-Sälen	Sjöbo	Umeå	Övertorneå
Falkenberg	Jönköping	Mariestad	Skellefteå	Upplands Väsby	
Filipstad	K	Mellerud	Skurup	Upplands-Bro	
Finspång	Kalix	Motala	Smedjebacken	Uppsala	
Flen	Kalmar	Mullsjö	Solna	Uppvidinge	
Forshaga	Karlshamn	Munkedal	Sorsele	V	
Färgelanda	Karlstad	Munkfors	Sotenäs	Valdemarsvik	
G	Katrineholm	Möndal	Staffanstorps	Vansbro	
Gislaved	Kinda	Mönsterås	Stockholm	Varberg	
Gnesta	Kiruna	Mörbylånga	Storfors	Vetlanda	

Kommuner som svarat nej

A	G	L	Piteå	T	Y
Aneby	Gagnef	Lessebo	S	Torsås	Ydre
Arvika	Gullspång	M	Sala	Tranemo	Å
B	H	Malå	Skara	Trelleborg	Åstorp
Bengtstors	Huddinge	Markaryd	Stenungsund	V	Ö
Botkyrka	Hylte	Mjölby	Storuman	Vaggeryd	Överkalix
E	Härjedalen	N	Strömsund	Vaxholm	
Emmaboda	K	Nacka	Svenljunga	Vänersborg	
F	Karlsborg	P	Söderköping	Värmdö	
Fagersta	Kil	Pajala	Sölvesborg		

Kommuner som inte svarat på denna fråga

B	E	L	S
Bromölla	Eskilstuna	Lomma	Sandviken

3. Har denna personal eller funktion en samordnande roll vid handläggningen av ett företags olika tillståndsärenden?

Med samordnande roll avses att se till att olika delar inom kommunen informeras och samordnar sin handläggning så att exempelvis antalet möten med företagaren kan minimeras.

Kommuner som svarat ja

A	Forshaga	Jönköping	Munkedal	Sotenäs	Varberg
Ale	Färgelanda	K	Munkfors	Stenungsund	Vetlanda
Aneby	G	Kalix	Mölnadal	Strömstad	Vilhelmina
Arvidsjaur	Gagnef	Kalmar	N	Strömsund	Vingåker
Arvika	Gislaved	Karlshamn	Nora	Sundsvall	Vänersborg
Askersund	Gnesta	Karlstad	Nybro	Surahammar	Vännäs
B	Gotland	Katrineholm	Nykvarn	Svenljunga	Värnamo
Berg	Grums	Klippan	Nyköping	Säter	Västervik
Bjurholm	Gällivare	Kristinehamn	Nynäshamn	Söderhamn	Västerås
Bjuv	Gävle	Krokom	Nässjö	Söderköping	Å
Boden	Göteborg	Kungsbacka	O	Sölvesborg	Ånge
Bollebygd	H	Kävlinge	Orsa	T	Årjäng
Borgholm	Hallstahammar	L	Orust	Tanum	Ä
Borlänge	Halmstad	Laholm	Oskarshamn	Tibro	Älmhult
Borås	Hammarö	Landskrona	Oxelösund	Tierp	Älvsbyn
Bräcke	Heby	Lerum	P	Tjörn	Ängelholm
Båstad	Helsingborg	Lidköping	Partille	Torsby	Ö
D	Hudiksvall	Lindesberg	Piteå	Tranemo	Ödeshög
Degerfors	Hultsfred	Linköping	Robertsfors	Trollhättan	Örkeljunga
E	Hylte	Ljungby	Ronneby	Tyresö	Örnsköldsvik
Ekerö	Härnösand	Ljusnarsberg	Rättvik	U	Östersund
Eksjö	Härryda	Lycksele	S	Uddevalla	Östhammar
Enköping	Hässleholm	Lysekil	Sala	Ulricehamn	Östra Göinge
F	Höganäs	M	Sjöbo	Umeå	Övertorneå
Fagersta	Högsby	Malmö	Skellefteå	Upplands-Bro	
Falkenberg	Hörby	Malung-Sälen	Skurup	Uppvidinge	
Filipstad	Höör	Malå	Smedjebacken	V	
Finspång	J	Markaryd	Solna	Vaggeryd	
Flen	Jokkmokk	Motala	Sorsele	Valdemarsvik	

Kommuner som svarat nej

A	Haparanda	Ludvika	P	T	Å
Alingsås	Herrljunga	Luleå	Pajala	Tidaholm	Åstorp
Alvesta	Huddinge	M	S	Tomelilla	Ä
Avesta	Härjedalen	Mariestad	Salem	Tranås	Älvkarleby
B	K	Mellerud	Simrishamn	Trelleborg	Ö
Bengtstors	Karlsborg	Mjölby	Skara	Trosa	Örebro
Bollnäs	Kil	Mullsjö	Staffanstorps	U	Österåker
Botkyrka	Kinda	Mönsterås	Stockholm	Upplands Väsby	Överkalix
E	Kiruna	Mörbylånga	Storfors	Uppsala	
Eda	Kramfors	N	Storumans	V	
Emmaboda	Kumla	Nacka	Sundbybergs	Vansbro	
G	Kungälv	Nordanstigs	Sunne	Vaxholms	
Gnosjö	L	Nordmalings	Svalövs	Vårgårdas	
Grästorp	Lekebergs	Norrtäljes	Svedalas	Värmdös	
Gullspång	Lessebo	O	Säffles	Y	
H	Lilla Edets	Ockelbos	Södertäljes	Ydres	
Hagfors	Ljusdals	Ovanåkers			

Kommuner som inte svarat på denna fråga

B	E	L	S	T	Y
Bromölla	Eskilstuna	Lomma	Sandvikens	Torsås	Ystad

4. Har denna personal eller funktion en pådrivande roll i beslutsprocessen när det gäller företagsärenden?

Med pådrivande avses att lotsen håller kontakt med handläggarna och löpande uppdaterar sig och driver på angående hur ärendet fortgår och vidarebefordrar denna information till företagaren.

Kommuner som svarat ja

A	Gislaved	Kalmar	Mölnadal	Storfors	Vänersborg
Alingsås	Gnesta	Karlsborg	Mönsterås	Strömstad	Vännäs
Alvesta	Gotland	Karlshamn	N	Strömsund	Värnamo
Aneby	Grums	Karlstad	Nora	Sundbyberg	Västervik
Arvidsjaur	Grästorp	Klippan	Nordanstig	Sundsvall	Västerås
Arvika	Gällivare	Kristinehamn	Nordmaling	Svalöv	Ä
Askersund	Gävle	Krokom	Nybro	Svedala	Älmhult
Avesta	Göteborg	Kumla	Nykvarn	Svenljunga	Älvkarleby
B	H	Kungsbacka	Nynäshamn	Säffle	Älvsbyn
Berg	Hagfors	Kungälv	Nässjö	Säter	Ö
Bjurholm	Hallstahammar	L	O	Söderhamn	Ödeshög
Boden	Halmstad	Laholm	Orsa	Söderköping	Örkeljunga
Bollebygd	Hammarö	Landskrona	Ovanåker	Sölvesborg	Örnsköldsvik
Bollnäs	Haparanda	Lekeberg	Oxelösund	T	Östersund
Botkyrka	Heby	Lerum	P	Tibro	Östhammar
Bräcke	Herrljunga	Lidköping	Piteå	Tierp	Östra Göinge
D	Hultsfred	Lindesberg	R	Torsby	Överkalix
Degerfors	Hylte	Ljungby	Robertsfors	Trollhättan	Övertorneå
E	Härjedalen	Ljusnarsberg	Ronneby	Tyresö	
Ekerö	Härnösand	Ludvika	Rättvik	U	
Enköping	Härryda	Lysekil	S	Ulricehamn	
F	Hässleholm	M	Sala	Umeå	
Falkenberg	Höganäs	Malung-Sälen	Skara	V	
Filipstad	Högsby	Mariestad	Skellefteå	Vaggeryd	
Finspång	Hörby	Markaryd	Skurup	Valdemarsvik	
Flen	J	Mjölby	Smedjebacken	Vansbro	
Forshaga	Jokkmokk	Motala	Solna	Vetlanda	
Färgelanda	Jönköping	Mullsjö	Sorsele	Vilhelmina	
G	K	Munkedal	Sotenäs	Vingåker	
Gagnef	Kalix	Munkfors	Stockholm	Vårgårda	

Kommuner som svarat nej

A	H	Ljusdal	P	Tjörn	Y
Ale	Helsingborg	Luleå	Pajala	Tomelilla	Ydre
B	Huddinge	Lycksele	Partille	Tranemo	Å
Bengtstors	Hudiksvall	M	S	Tranås	Ånge
Bjuv	Höör	Malmö	Salem	Trelleborg	Årjäng
Borgholm	K	Malå	Simrishamn	Trosa	Åstorp
Borlänge	Katrineholm	Mellerud	Sjöbo	U	Ängelholm
Borås	Kil	Mörbylånga	Staffanstorps	Uddevalle	Örebro
Båstad	Kinda	N	Stenungsund	Upplands Väsby	Österåker
E	Kiruna	Nacka	Storuman	Upplands-Bro	
Eda	Kramfors	Norrtälje	Sunne	Uppsala	
Eksjö	Kävlinge	Nyköping	Surahammar	Uppvidinge	
Emmaboda	L	O	Södertälje	V	
G	Lessebo	Ockelbo	T	Varberg	
Gnosjö	Lilla Edet	Orust	Tanum	Vaxholm	
Gullspång	Linköping	Oskarshamn	Tidaholm	Värmdö	

Kommuner som inte svarat på denna fråga

B	E	F	L	S	T	Y
Bromölla	Eskilstuna	Fagersta	Lomma	Sandviken	Torsås	Ystad

5. Erbjuder kommunen de företag som ska etablera eller utöka sin verksamhet ett samordningsmöte där företagaren får träffa representanter för samtliga inblandade förvaltningar inom kommunen, för att kunna diskutera sitt ärende?

Kommuner som svarat ja

A	Gislaved	Katrineholm	Mönsterås	Stockholm	Valdemarsvik
Ale	Gotland	Kil	N	Strömstad	Vansbro
Alingsås	Grums	Kinda	Nora	Strömsund	Varberg
Alvesta	Gullspång	Kiruna	Nordanstig	Sundbyberg	Vilhelmina
Aneby	Gällivare	Klippan	Nordmaling	Sundsvall	Vingåker
Arjeplog	Gävle	Knivsta	Norrtälje	Sunne	Vårgårda
Arvidsjaur	Göteborg	Kramfors	Nybro	Surahammar	Vänersborg
Arvika	H	Kristinehamn	Nykvarn	Svalöv	Vännäs
Askersund	Hagfors	Krokom	Nyköping	Svenljunga	Värmdö
Avesta	Hallstahammar	Kumla	Nynäshamn	Säffle	Värnamo
B	Halmstad	Kungsbacka	Nässjö	Säter	Västerås
Bengtstors	Hammarö	Kävlinge	O	Sävsjö	Å
Berg	Haninge	L	Ockelbo	Söderhamn	Ånge
Bjurholm	Haparanda	Laholm	Orsa	Söderköping	Åre
Boden	Heby	Landskrona	Orust	Södertälje	Årjäng
Bollebygd	Helsingborg	Lerum	Osby	Sölvesborg	Åstorp
Borgholm	Hudiksvall	Lidköping	Ovanåker	T	Ä
Borlänge	Hultsfred	Lindesberg	Oxelösund	Tanum	Älmhult
Bräcke	Hylte	Linköping	P	Tibro	Älvkarleby
Burlöv	Håbo	Ljungby	Partille	Tierp	Älvsbyn
Båstad	Härjedalen	Ljusdal	Piteå	Tjörn	Ängelholm
D	Härnösand	Ljusnarsberg	R	Torsby	Ö
Degerfors	Härryda	Ludvika	Robertsfors	Tranås	Ödeshög
E	Hässleholm	Lycksele	Ronneby	Trelleborg	Örebro
Eda	Höganäs	Lysekil	Rättvik	Trollhättan	Örkeljunga
Ekerö	Högsby	M	S	Tyresö	Örnsköldsvik
Eksjö	Hörby	Malmö	Sala	Töreboda	Östersund
Enköping	Höör	Malung-Sälén	Salem	U	Österåker
F	J	Malå	Sigtuna	Uddevalla	Östhammar
Falkenberg	Jokkmokk	Mariestad	Simrishamn	Ulricehamn	Östra Göinge
Filipstad	K	Markaryd	Sjöbo	Umeå	Överkalix
Finspång	Kalix	Mellerud	Skurup	Upplands Väsby	Övertorneå
Flen	Kalmar	Mjölby	Smedjebacken	Upplands-Bro	
Forshaga	Karlsborg	Mora	Solna	Uppsala	
Färgelanda	Karlshamn	Motala	Sorsele	Uppvidinge	
G	Karlskrona	Munkfors	Sotenäs	V	
Gagnef	Karlstad	Mölnådal	Stenungsund	Vaggeryd	

Kommuner som svarat nej

B	Grästorp	Kungälv	N	Storuman	Vetlanda
Bjuv	H	L	Nacka	Svedala	Västervik
Bollnäs	Herrljunga	Lekeberg	P	T	Y
Borås	Huddinge	Lessebo	Pajala	Tidaholm	Ydre
Botkyrka	J	Lilla Edet	S	Tomelilla	Å
E	Järfälla	Luleå	Skara	Torsås	Åmål
Emmaboda	Jönköping	M	Skellefteå	Trosa	Ö
G	K	Mullsjö	Skövde	V	Öckerö
Gnesta	Kristianstad	Munkedal	Staffanstorps	Vallentuna	
Gnosjö	Kungsör	Mörbylånga	Storfors	Vaxholm	

Kommuner som inte svarat på denna fråga

B	F	O	T	V
Bromölla	Fagersta	Oskarshamn	Tingsryd	Vellinge
E	L	S	Tranemo	Y
Eskilstuna	Lomma	Sandviken		Ystad

6. Erbjuder kommunen de företag som ska etablera eller utöka sin verksamhet en samordnad handläggning av de olika tillstånd som krävs?

Kommuner som svarat ja

A	Flen	Kalmar	Norrtälje	Sundsvall	Vårgårda
Ale	Forshaga	Karlskrona	Nybro	Sunne	Värnamo
Alingsås	Färgelanda	Katrineholm	Nynäshamn	Surahammar	Västerås
Alvesta	G	Kil	Nässjö	Svenljunga	Y
Aneby	Gislaved	Krokom	O	Säffle	Ystad
Arvidsjaur	Gnesta	Kumla	Orsa	Sävsjö	Å
Arvika	Gotland	Kungsbacka	Ovanåker	Söderhamn	Ånge
Askersund	Gällivare	Kävlinge	R	Sölvesborg	Åstorp
Avesta	Gävle	L	Robertsfors	T	Ä
B	H	Landskrona	Ronneby	Tibro	Älmhult
Berg	Hagfors	Lerum	Rättvik	Tierp	Älvsbyn
Bjurholm	Halmstad	Lindesberg	S	Tomelilla	Ö
Boden	Haparanda	Ljungby	Sala	Torsby	Ödeshög
Bollebygd	Hudiksvall	Ljusnarsberg	Salem	Trelleborg	Örnsköldsvik
Bollnäs	Hylte	Lycksele	Sjöbo	Trollhättan	Österåker
Bräcke	Håbo	Lysekil	Skellefteå	Trosa	Östhammar
Båstad	Härnösand	M	Skurup	U	Östra Göinge
D	Höganäs	Malung-Sälen	Smedjebacken	Uddevalla	Överkalix
Degerfors	Högsby	Markaryd	Solna	Ulricehamn	Övertorneå
E	Höör	Motala	Sorsele	V	
Ekerö	J	Munkedal	Sotenäs	Vaggeryd	
F	Järfälla	Munkfors	Strömstad	Valdemarsvik	
Falkenberg	K	N	Strömsund	Vansbro	
Filipstad	Kalix	Nacka	Sundbyberg	Vilhelmina	

Kommuner som svarat nej

A	H	Kristianstad	Mörbylånga	Storfors	Vaxholm
Arjeplog	Hallstahammar	Kristinehamn	N	Storuman	Vetlanda
B	Hammarö	Kungsör	Nora	Svalöv	Vingåker
Bengtstors	Haninge	Kungälv	Nordanstig	Svedala	Vänersborg
Bjuv	Heby	L	Nordmaling	Säter	Vännäs
Borgholm	Helsingborg	Laholm	Nykvarn	Söderköping	Värmdö
Borlänge	Herrljunga	Lekeberg	Nyköping	Södertälje	Västervik
Borås	Huddinge	Lessebo	O	T	Y
Botkyrka	Hultsfred	Lidköping	Ockelbo	Tanum	Ydre
Burlöv	Härjedalen	Lilla Edet	Orust	Tidaholm	A
E	Härryda	Linköping	Osby	Tjörn	Åmål
Eda	Hässleholm	Ljusdal	Oxelösund	Torsås	Åre
Eksjö	Hörby	Ludvika	P	Tranås	Årjäng
Emmaboda	J	Luleå	Pajala	Tyresö	Ä
Enköping	Jönköping	M	Partille	Töreboda	Älvkarleby
F	K	Malmö	Piteå	U	Ängelholm
Finspång	Karlsborg	Malå	S	Umeå	Ö
G	Karlshamn	Mariestad	Sigtuna	Upplands Väsby	Öckerö
Gagnef	Karlstad	Mellerud	Simrishamn	Upplands-Bro	Örebro
Gnosjö	Kinda	Mjölby	Skara	Uppsala	Örkeljunga
Grums	Kiruna	Mora	Skövde	Uppvidinge	Östersund
Grästorp	Klippan	Mullsjö	Staffanstorps	V	
Gullspång	Knivsta	Mölnadal	Stenungsund	Vallentuna	
Göteborg	Kramfors	Mönsterås	Stockholm	Varberg	

Kommuner som inte svarat på denna fråga

B	F	L	S	Tranemo
Bromölla	Fagersta	Lomma	Sandviken	V
E	J	O	T	Vellinge
Eskilstuna	Jokkmokk	Oskarshamn	Tingsryd	

7. Kan ett företag följa sitt ärende hos kommunen på nätet?

Kommuner som svarat ja, för alla ärenden

Smedjebacken	Storfors	Trollhättan
--------------	----------	-------------

Kommuner som svarat ja, för vissa ärenden

A	G	K	N	Skövde	V
Arvika	Gnosjö	Kalmar	Norrtälje	Staffanstorps	Vaggeryd
B	Grästorp	Kumla	Nässjö	Stockholm	Vallentuna
Berg	H	Kungsbacka	O	Sundbyberg	Varberg
Boden	Halmstad	L	Osby	Sundsvall	Vänersborg
E	Haparanda	Laholm	R	Svedala	Västerås
Ekerö	Huddinge	Lerum	Rättvik	T	Ö
Eksjö	Hässleholm	Lidköping	S	Trelleborg	Öckerö
Enköping	J	M	Simrishamn	Tyresö	Östhammar
F	Järfälla	Markaryd	Sjöbo	U	
Falkenberg		Munkfors	Skara	Ulricehamn	

Kommuner som svarat nej

A	Gislaved	Kil	Mölnadal	Strömstad	Vilhelmina
Ale	Gnesta	Kinda	Mönsterås	Strömsund	Vingåker
Alingsås	Gotland	Kiruna	Mörbylånga	Sunne	Vårgårda
Alvesta	Grums	Klippan	N	Surahammar	Vännäs
Aneby	Gällivare	Kramfors	Nacka	Svalöv	Värnamo
Arjeplog	Gävle	Kristianstad	Nora	Svenljunga	Västervik
Arvidsjaur	Göteborg	Kristinehamn	Nordanstig	Säffle	Y
Askersund	H	Krokom	Nordmaling	Säter	Ydre
Avesta	Hagfors	Kungsör	Nybro	Sävsjö	Ystad
B	Hallstahammar	Kungälv	Nykvarn	Söderhamn	Å
Bengtstorfors	Hammarö	Kävlinge	Nyköping	Söderköping	Ånge
Bjurholm	Haninge	L	Nynäshamn	Södertälje	Årjäng
Bjuv	Heby	Landskrona	O	Sölvesborg	Åstorp
Bollebygd	Helsingborg	Lekeberg	Ockelbo	T	Ä
Bollnäs	Herrljunga	Lessebo	Orsa	Tanum	Älmhult
Borgholm	Hudiksvall	Lilla Edet	Orust	Tibro	Älvkarleby
Borlänge	Hultsfred	Lindesberg	Ovanåker	Tidaholm	Älvsbyn
Borås	Hylte	Linköping	Oxelösund	Tingsryd	Ängelholm
Botkyrka	Håbo	Ljungby	P	Tjörn	Ö
Bräcke	Härnösand	Ljusdal	Pajala	Tomelilla	Ödeshög
Burlöv	Härryda	Ljusnarsberg	Partille	Torsby	Örebro
Båstad	Höganäs	Luleå	Piteå	Tranås	Örkeljunga
D	Högsby	Lycksele	R	Trosa	Örnsköldsvik
Degerfors	Hörby	Lysekil	Robertsfors	Töreboda	Östersund
E	Höör	M	Ronneby	U	Österåker
Eda	J	Malmö	S	Uddevalla	Östra Göinge
Emmaboda	Jokkmokk	Malung-Sälén	Salem	Upplands Väsby	Överkalix
F	Jönköping	Malå	Sigtuna	Upplands-Bro	Övertorneå
Filipstad	K	Mariestad	Skellefteå	Uppsala	
Finspång	Kalix	Mellerud	Skurup	Uppvidinge	
Flen	Karlsborg	Mjölby	Solna	V	
Forshaga	Karlshamn	Mora	Sorsele	Valdemarsvik	
Färgelanda	Karlskrona	Motala	Sotenäs	Vansbro	
G	Karlstad	Mullsjö	Stenungsund	Vaxholm	
Gagnef	Katrineholm	Munkedal	Storuman	Vetlanda	

Kommuner som inte svarat på denna fråga

B	G	L	S	Tranemo	Å
Bromölla	Gullspång	Lomma	Sala	U	Åmål
E	H	Ludvika	Sandviken	Umeå	Åre
Eskilstuna	Härjedalen	O	T	V	
F	K	Oskarshamn	Tierp	Vellinge	
Fagersta	Knivsta		Torsås	Värmdö	

Kommuner som avstått från att medverka i undersökningen

A	F	Hällefors	N	S	Vimmerby
Arboga	Falköping	K	Norberg	Skinnskatteberg	Vindeln
B	Falun	Karlskoga	Norrköping	Sollefteå	Växjö
Boxholm	G	Köping	Norsjö	Sollentuna	Å
D	Götene	L	O	Strängnäs	Åsele
Dals-Ed	H	Laxå	Olofström	T	Åtvidaberg
Danderyd	Habo	Leksand	P	Timrå	Ä
Dorotea	Hallsberg	Lidingö	Perstorp	Täby	Älvdalen
E	Hedemora	Lund	R	V	
Eslöv	Hjo	M	Ragunda	Vadstena	
Essunga	Hofors	Mark		Vara	

Näringslivets Regelnämnds, NNR, medlemmar

Almega
Energiföretagen Sverige
Fastighetsägarna Sverige
Finansbolagens Förening
Fondbolagens Förening
Företagarna Stockholms stad
Lantbrukarnas Riksförbund
Småföretagarnas Riksförbund
Srf konsulternas förbund
Stockholms Handelskammare
Svensk Handel
Svensk Industriförening
Svenska Bankföreningen
Svenska Fondhandlareföreningen
Svenska Petroleum och Biodrivmedel Institutet
Svenskt Näringsliv
Transportföretagen
Visita

Näringslivets Regelnämnd, NNR

Näringslivets Regelnämnd, NNR, bildades år 1982 och är en oberoende, politiskt obunden ideell förening helt finansierad av sina medlemmar. Bland medlemmarna finns 18 svenska näringslivsorganisationer och branschförbund som tillsammans representerar drygt 300 000 företag. Det betyder att NNR talar för alla aktiva företag i Sverige som har en anställd eller fler, i alla branscher och av alla storlekar. NNRs uppgift är att förespråka och verka för effektivare och mindre kostsamma regler samt en minskning av företagens uppgiftslämnande i Sverige och EU. NNR samordnar näringslivets granskning av konsekvensanalyser av förslag till nya eller ändrade regler samt koordinerar näringslivets regel- förbättringsarbete på nationell- och EU-nivå. Detta fokuserade verksamhetsområde gör att NNR är unikt bland näringslivsorganisationer i Europa. Mer information om NNR finns på www.nnr.se.